

С.С. 9(2Рсс-6Кс)

Б 90

Став страна јасса пролетар'јјас, өтүвтүбү!

~~Н. 29-9~~ 11529к

Ф. И. БУЛЫШЕВ

Коммунистическая
Библиотека В. И. Ленина
ПРАВЕДЧЕСКИЙ ДИПОЛТАРИИ

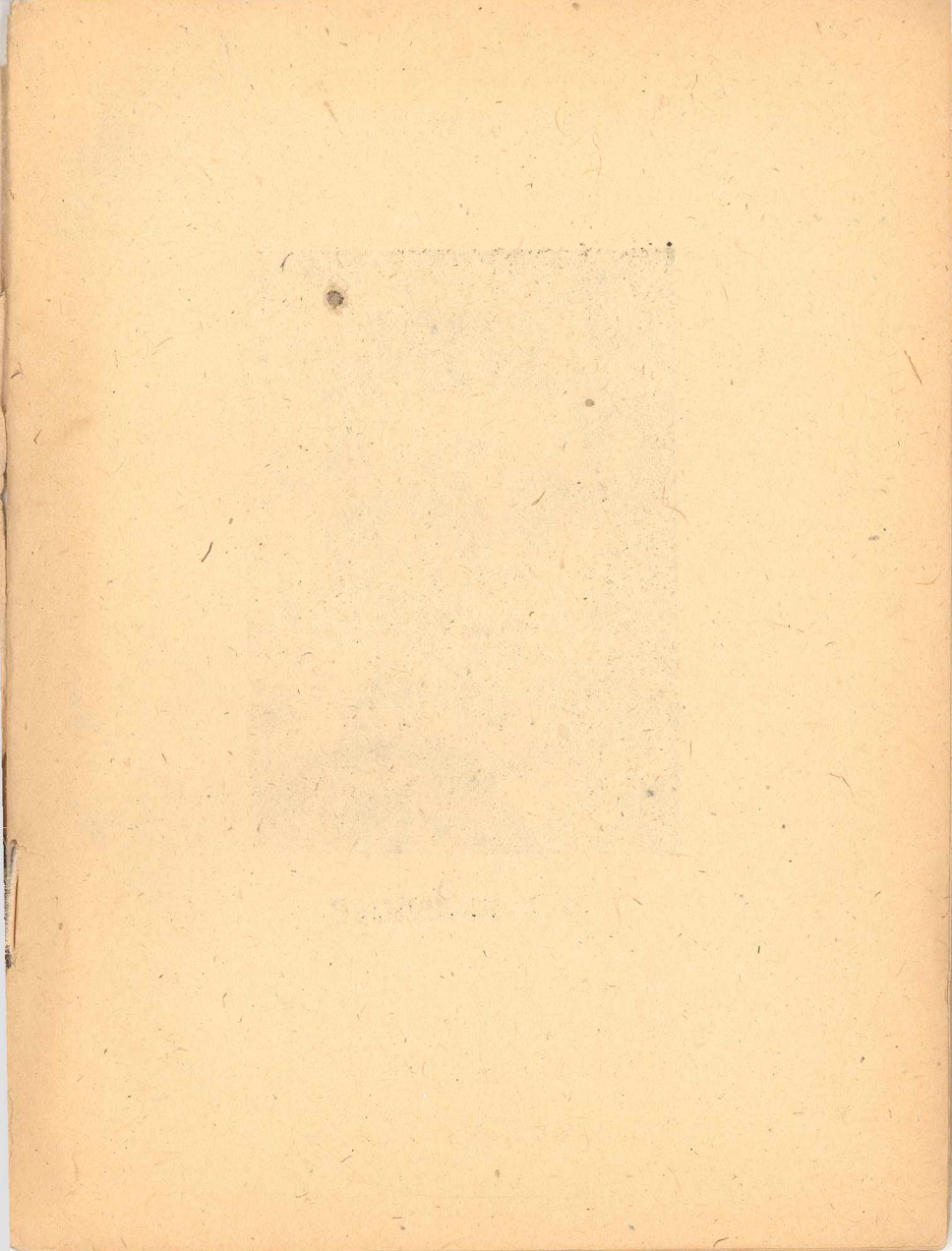
**СКӨТВИҔӨМ
ПАККӨДАН да БУРМӨДАН
МОҔЈАС**

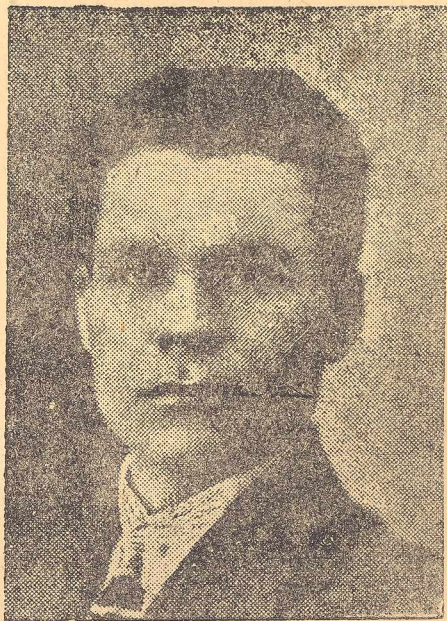
КОМИ ГІЗ

Сыктывкар 1935

1875

1875

Ф. И. БУЛЫШЕВ

65.9/210с-6Кол

Б 90

Став странајасса пролетаріјас, бгувгчö!!

~~Коми-3~~

~~2-834 а Ф. И. БУЛЫШЕВ~~

СКÖТВИЗÖМ ПАСКÖдАН да БУРМÖдАН МОГЈАС

СÖВЕТЈАС ОБЛАСТУВСА
Х-öд СЈЕЗд ВЪЛЫН
доклад

ГБУ РК НБРК
Краеведческий
депозитарий

Г.П.Б. в Лнгр.

Ц, 1985 г.

Акт. № 47

11579K

Государственное бюджетное учреждение
Республики Коми
«НАЦИОНАЛЬНАЯ БИБЛИОТЕКА
РЕСПУБЛИКИ КОМИ»

КОМИ ГІЗ

СЫКТЫВКАР 1985

Ответствен. за выпуск *А. Чеусова*. Тех. редактор *М. Шестаков*

Уполн. Облита № 2. Издание № 98. Заказ № 1620. Тираж 3000
Формат 72×108, $\frac{1}{32}$ п. л. 59000 знаков в печ. листе. Сдано в набор
31/XII-34 года. Подписано к печати 3/I-35 года.

Типография Коми ГИЗ-а. г. Сыктывкар, Коммунистическая, 2.

Јортјасі Коммунистическѡј партија всождѡм улын Сѡ-
вет Сојувса рабочѡј класс да ужалыо крестана тајѡ нол
вонас шедѡдисны вѡвлытѡм гырыо вермѡјас аслыныс выл,
долад, культурнѡј олом течѡмын, социализм стрѡйтѡмын.

Міјан радејтана вожд—дона Сталин јорт, партија 17-ѡд
сјезд вылын аслас докладын мјан вермѡјас јылыо шуис
со выј:

„СССР пыщкѡсса положеніе боксан тајѡ отчетнѡј ка-
дыс (6-д сјездоан,—Б.) ем, кычї народнѡј овмѡс куца,
сїзжѡ-ї культура куца век ѡтарѡ паскалыо кыптѡмлом серпас.

Тајѡ кыптѡмыс вѡлі ез сѡмын куш лыд боксан вынјас
чѡждѡмѡн. Тајѡ кыптѡммс медтѡдчана сїјѡн, мыј сїјѡ пыр-
тис (сујис) принципалнѡј вежѡмјас СССР структураѡ да
вужвыјѡныс вежис страналыо чужѡмбансѡ.

СССР... аграрнѡј странаыо сїјѡ пѡри индустриалнѡј стра-
наѡ. Поснї ѡтка візму овмѡса странаыо сїјѡ пѡри гырыо
коллективїзїрујтѡм механизированнѡј візму овмѡса странаѡ.
Пемыд неграмотнѡј, некультурнѡј странаыо сїјѡ лоїс—
всокыдыка-кѡ шуны, заводїтѡ лоны грамотнѡј да кул-
турнѡј странаѡ, кодї вевтѡыѡма СССР-са націонал-
ностјас кыв вылын ужалан уна вышшѡј, шѡр да поснї
челадѡс велѡдан школајасѡн“.

[Егö] поскі вермөмјас тајö нөл вонас шедöдöј і мі, Комі областын. Воҗа докладјасын да сорнын тыдовтчисны, мыј тајö вермөмјасыс җикöз веҗисны областаыс чужөмбансö, веҗисны став олөмсаысö. Мевым каҗитчö, мыј öвi, кор мі сөвөгјасöс бөрјiгөн вöчам ітоҗјас соҗиализм стрөитөмлы, быд рабочөлөн, активöј колхозыклатөн дај быд специјалистаөм веҗорас вермасны выҗыдавын сөмын сещөм мөвпјас: кушөм интереснөј кадколостын öнi мі олам; кушөм шенҗана гырыс торјас артмөвы регыҗа кадөн, кор уҗалыс јөс асыс судбасö ачыс респјтö коммунист парвја всокöдлөмөв; мыј мҗда кывкутана делөө пөрö быд ічөвыс уҗ, кор сiјö јитчö уҗалысө јөвлы долыд олөм стрөитөмкөд; мыј гермас лоны вс-мөд мычтi, кодыр быдсөн кутасыс уҗавны быд уҗ вылыс сещөм-жö сөзнателнөја да активнөја, кыҗи уҗалыны уна оо да оурс мiҗан ударныкас.

Јортјас! Ме воҗын судалө мөг—паөкыҗыкка петкөдлыныс тiҗанлы сiктса овмөслыс чужөмбансö скөтвиҗөм боксан да индыны воҗө кеҗлө сулаалан мөгјас тајö ыҗыд делөас. Скөт-виҗөм — сiктса овмөслөн подув, сiҗ-жö сiјö медыҗыд ворөп і колхозныкјаслы заҗитчонөј олөм шедöдөмын. Та понда скөтвиҗөмлөн состојанијес колөм нөл васа кадколостө, дерт, јома интересујтö сјездс, быд колхозныкөс дај уҗалысө öт-каолысөс.

КЫҒИ МУНИС СКӨТВИҒӨМ.

Лыдпас бөкөн-кө бостны, скөтвиҗөмын (гырыс скөтвиҗөмын, вөвјасөс виҗөмын, порөјасөс виҗөмын да ыҗјасөс виҗөмын) мiҗанлы петкөдчө со кушөм картаина (оурсөн):

(Виҗөд табыла 5 öд мистбөкыс)

	1929 во	1931 во	1932 во	1933 во	I/I— 1934 воын	I/VI— 1934 воын
Вөвјас	62	57,68	50,77	46,43	44,64	44,19
Прөчөнтөн 1929 во дпө .	100	93	82	79,9	72	71,3
Гырыс скөт	174,74	112,51	108,32	95,51	94,64	122,25
Процентн	100	64,4	62	54,7	54,3	70
Ыжјас	150,03	113,73	97,01	93,17	72,78	82,77
Прөчөнтөн	100	75,8	64,7	62,1	48,4	55,2
Порјас	17,56	4,36	4,55	7,73	7,95	9,07
Прөчөнтөн	100	25	25,1	44	45,3	51,6

Татыс тымалө:

Өтөк-кө, скөтјурамд быдоама скөтвиқомын 1934 вога январөз 1929 вогаң век өтарө чинис;

Мөд-кө, мөсјаслөн, ыжјаслөн, порјаслөн лыдыс 1934 воын күтис-ын содны, дај бура өдјөн;

Кожмөд-кө, вөвјаслөн лыдыс тавоөз векна өтарө чинис жо таво сылөн чинөмыс сувтис, көв і ез-на сод.

Торја төдчана места скөтвиқомын занимајтө көрвиқом. Көр-виқомын делөмыс мијан вөшта-на локжык. Та јылыө петкөдлөны со куцөм фактјас. Итенец округкөд торјөдчөтөз областын вөлі 420 сурс јур гөгөр көр. Итенец округ торјөдчөм бөрын, 1931 вога январ первој лун кешлө, областын вөлі лыдффыоөб 172 сурс јур, а 1934 вога январ первој лун кешлө колө сомын 81500 көр.

Мијанам өні помөз колө төдмазны кытөні помкајасыс скөт-

урлыд ташом Јона уобмлоғ, смбс-о мијан веримјас да кушомс, кычї колб портны оломб партијаон да советској правительством скотвиқом паскбдбм да бурмбдбм куға сувтбдбм мојјассб.

Тижаны гбгбрвоана, мыј советјас облаотувса IX-бд сјездан талуноқ оіктса овмбсын лбны мебоа ыжыд принципальнбј вежбмјас. Тајб нол вонас мијан ужалмо крестана чорыда, бергбдчывалытбм вылб сувтисвы колхознбј туж вылб. Талу кжаб став крестана пбвсыс областын 70,5 прбчелыс колхозын-ннн. Тајб кадколастсб, сїз-кб, тыр правоин поқб шуны бткколбм подвывса оіктса овмбсбс выл колхознбј туж вылб вужбдан кадколастбн.

Партија 17-бд сјезд вылын, оіктса овмбсын веримјас да тырмытбмторјас арталігбн Сталин јорт, скбтвиқбм јымыо шуис со мыј:

„Тыдалб, мыј рази-пелі торјалбм паснї крестанскбј овмбсјасбс колхозјасбб бтувтбмын гырыс ббкыдторјас, пбшї куш местын нағ вбдїтана да скбтвиқана уна гырыс овмбсјас дб-ббдбмас ббкыд уж дај вообще, бтка виқму овмбсјасбс выл колхознбј туж вылб вужбдбм да перестроїтбм реорганизујтан кадколаст, кодї корб уна кад да гырыс іздержајас, — тајб став торјасыс бытыс возвыс урчї тисны (предрешїлі) кж-чї виқму овмбс кыптбмылыс нбжыд бдјассб, сїчї-ї скбт јурлыд паскбдбммын чїнбмылыс сравнительнб дыр кадколастсб“.

Таты, Сталин јорт кывјасыс тыдалб, мыј скбтјурлыд чїнбмын бвїк помкабн колб лыдбвыны сїктса овмбсбс выл колхознбј туж вылб вужбдбмыс петан ббкыдлувјас.

Но тајбн, јортјас, дерт-на оз помаб скбтјурлыд чїнбмыдлбн помкајасыд. Татыс бдтор Сталин јорт, тајб-жб сјезд вылын скбтјурлыд чїнбм јымыо лыдпасјас петкбдлбм ббрыи, шуис:

„Тыдала, мыј вічму овмөсса скөтвіқан јукөнын гырыа кулацкөј элементјасөн медјона тырлөмыс (насышценноот), өтар боксан, да скөтөс начкөм вөсна чорыд кулацкөј агітаціјас, коды реорганизаціја војасө вөлі бур подув, мөдарсан,—ақзісны асоыс петкөдчөмсө тајө табылаас“.

Некод оз вермы шуны, мыј тајө абу збыл. Сөрт кулакыд вөжөн асоыс вынсө крепіталіс скөтвічөм паокөдөмөн. Бөстөј көт, прімер пыдді, Ізваса кулакјасөс, кыз најө көрвічөм пырыд паокөдчылісны. Сөрт, кулакјасөд колхозјас организујтан первој војасад, мјаналыс көн сурө лөбм перөгібјастө іспользујтөмөн, жуөдісны чорыд агітаціја дај наам удајтчыліс чінтыным скөт јурлыдтө, торја-нін несознательнөјжык середнақјас овмөс-јасын. Сіјө зіліс паныдавын өткаольојасөс колхозјасө пырөмыө. Кулакыд-өд пырыөтөм-пыр гөргөрөіс, мыј колхозјас пуктөны сіјө ықыдалөмлы пом.

Січ-кө, мөд помкаыс скөтјурлыд уөбмөдөн, — кулакјасөи асоыныс скөтсө быднөгөн таргајтөмын да бура уна ужалыс өткаольојасөн кулацкөј вліяніө уаын скөт начкөмын.

Но, јортјас, тајө нөшта-на абу ставыс. Мі төдам, мыј кор кулак ез вермы падмөдны ужалыс креотанаөс колхозјасө пырөмыс, кор кызын честнөј труженікыс сувтіс колхознөј туј вылө, соціалізм актівнөја стрөітан туј вылө, секі кулак асоыс тактікасө вөжіс, секі сіјө лојіс „крітоскод“ рам чужөма, лөд, кутіс өөрнітвы „сөвет власт дор“, вөсіг оујөалісны колхозјасө. А қолхозјасө оујөсөм бөрын кутіснм гуөнікөи нуны асоыныс вредітельскөј, контр-революціоннөј уждө. Сіјө і өіделкаад көрттувјастө тувјалас, медым вөвјасыдаыс мыш-кутө роҷөданы да најөс нінөмөз воштыны, сіјө і мөсјастө колхозыд уядыксө бракујтөдас, медым најөс начкыны јај

ымла, сiјö i турун пуктигад пjanствотö өрганизујтö, медьин ещажык турун пуктыны да скöтjурлыг чiнтыны либö скöтöс цыгјöдöмөн мöриты да с. в. Кулак асыс ужсö тöдö, ез-кö вермы сувтöдны коллективизация, сiјö быднотöи мырö кiстны колхознöј олом колхоз пыщкöссаныс, торjа-нин скöтjурлыг чiнтöмөн пaдмöдны колхозникjасам зажиточнöј олом лöсöдöи. Öд колхозникjасыдлы зажиточнöј олом течöмад скöтвицöм пaскöдöмыд да бурмöдöмыд медьыжыд, медьа колана подув.

Мiјан партијaсiј организацијaс, ослöветjас, колхозын вeс-кöдлыоjас, колхозникjас суслун тырмытöм понда, бура уна-ламын кулак вöчiс зев ыжыд локторjас скöтвицöмын.

Прiмер пыддi бостам кöз Жермiцкöј колхозöс (Увцылыма районьы). Тaјö колхозас куш 1933 воын скöтöс 379 jурoлч чiнтöмабe 149 jурöч. Сiјö-жö воас чужöм 30 чан да 130 кукач ставсö пачкöмабe.

Либö бостам Вицинса колхоз Гебешковьы (жiмсö өг-нин прамöја помнит, öнi сылом нiмыс „Труд“). 1933 во заводичöи пачкiс 14 гырыс мöс, кыч бракуjтöмöс. Вöчöма бытöвö законнöјa, а кор прамöжыка вицöдлiм колхоз пыщкас, аqдiм, мыj колхозыс матö зоньас вöлöма чебөм, маскiруjтöм кулакjасме.

Кодлы абу тöдса Турjаса колхоз „Трудлөн“ „художествоjасыс“. Тaјö колхозас 1933 во помын зев жeньдик кадöи пачкiсны 130 душ гырыса-пасниа мöс. Тöдмабöм бöрын тaи бара-жö тыдовтчiс кулакабi пeж ужыс.

Медьа-нин шeнчана сiјö, мыj татöи кулаккы удаjтчöма ас-жiподулас боетны коммунистjасöс, кодjас пукалiсны колхоз правлeнiеми да ослöветыи.

Кодлы абу тöдса, кычi Сeреговса колхозjасыи 1932 воын

мөсҗассө кынтыломмаөс кујод пыщкас да мајөс лоі перјыны
пөоваөн сывдөмөн.

Колхозыыө скөтвиқөм чинтөмө кулак кыскө щөщ і аонысө
колхоэникјасөс. Колхоэникјас, кодјас сурөмаөс кулак вліјаміе
уло, төлкуптөны тақік: „вывті ыжыд МТФ-тө візны міјамы
абу выгөднө. Гөжөмбид сінмыө бі петмөн лоө турун пуктыны,
медым ыжыд стадатө вердны... абу выгөдаыс некущөм сы
понда, мыј јөв-выјыс ставыс мунө поставкаөн государстволы.
Мі-кө стаданымөс чінтам да лішнөј турунсө кутам вузавны
базар вымы, секі өдіөн вермам воштысөны зажіточнөј оломд“.
Тащөм төлкуптөмјас вөліны Куломдінса „Вьлмог“ колхозын,
Керчөмјаса „Вьл олом“ коммунаын дај мукөдлаын.

Боотам көв колхоэникјасөс мөскалом. І тан тыдалө ку-
лацкөј мөвплөн сујөм, „Памјав Лөгінова“ колхозын мөс
лөсөөдөмыө өтказітісны 16 колхоэник. Вужјмс талөн сыын,
мыј мөс-кө лөсөдан, лоө јөв поставка мынтыны дај колхозад
зіла ужавны, медым унжык трудофөң боотны да сы вьлө
мөсскөс вердны тырмымөн турун боотны, а мөс-кө өз ло, пофө
лодырычајтны. Мукөдлаас колхоэникјас мөссө көв і лөсөөдөны,
но сы бөрын сөсөа некущөма өз тышкасны скөтјураыд сөдтөм
вөсна. Со, переучот нуөдігөн тыдовтчіс: Візін сіктсөветын
630 колхоэниклөн сөмын 11 кукаң, а Межадорын 133 кол-
хоэниклөн сөмын кык кукаң, мукөдсө МТФ-ө вузалөм пыфди
да сізікөн паріјалыө шуөмсө оломө пөртөм пыфди ставсө
начкаломмаөс.

Ме огын ксјы сорнітны сы јылыө, кущөм лока-на уна
колхозын дөфөритөны скөтөс да важногөн некуйтчө тужтөма
быдтөны том скөтөс. Та јылыө кутас сорнітны Оплеснін јорт.

Тајө төдчанажык фактјасыс кулацкөј вредітелство јылыө.
А мыјта ез вөвлы тащөм торјмс посвіджык масштабјасөн.

Тажō ставыс петкōдлō кулаккыс вредительствосō, кодōс сижō нуōдис скōтвиқōм ордōм могоыс.

ӨТКАОЛЫГ ЈАС СКОТВИҚОМСО КЫСКОНЫ БӨРӨ.

Колō шувы, мыј скōтвиқōм чинōмыс бōрја војаснас медоа јона мунис өтка омыс секторын. Сижō медоа јона кыскō бōрō областōс. Тажō тыдовтчас кор общōј лыдпасјасоан вужан торја секторјас куа лыдпасјасō. Со, виқōдлōј, кықи муно скōтјурлыд өви^т овмōс вылō воыс всō:

	Колхозјас- лōн		Колхоз- нијас- лōн мōс- јас	Став мōскыс	Өткаолыс- јаслōн	
	вōвјас	мōсјас			вōвјас	мōсјас
I/I—31 воын	0,83	1,95	—	1,35	1,15	2,32
I/I—32 воын	0,82	2,26	0,80	3,15	0,89	1,73
I/I—33 воын	0,72	1,99	0,71	2,7	0,81	1,58
I/I—34 воын	0,80	2,12	0,79	2,91	0,63	1,28
I/VII—34 воын	0,84	2,68	1,03	3,71	0,65	1,50

Тажō таблицамс медоа первој петкōдлō, мыј 9-ōд сјездоан колхозник овмōс вылō скōтјурлыд век өтарō едис, а өткаолыс овмōс вылō век өтарō чинис.

Татыс тыдалō, мыј өткаоомојас збылыс бōрō кыскōны областōс скōт виқōмын. Сиж-кō кулаккōн ужыс на костыи муно јонжыка, i мōдарō-кō, сөветјас омōлжыка вескōдлōнн өткаоомојасōи.

Фактјас петкөдлөһи, мыј тајә збылые тақ. Боотә примәр пыдди Кулөһдин рајон. Таво тулыс сетөһи кули 700 сајас вөв, см пиме уңжыкыс өткаоһыјаслөһи. Сен-жө ез еща колан во кувны і куқанјас. Кулөһдинсаалы төдса, кызи колөһ тулыс сетөһи тышкаоим көрым вөсна, көв помкыс скөт кулөһлөһи вөли медоа јонасө не көрым тырмытөһи, а өткаоһыјас костын кулацкөј практика ыңмдалөһи. Тіјанлы гөгөрвоана, мыј колхозвөј, социалистическөј скөт виҙөһи-кө кулак бура јона вермис вредитны, дерт, өткаоһыјаслөһи скөт-виҙөһи кулак вредитана вліјаніјеме ез кол бөкө. Өткаоһыјас скөтвиҙөһи кулак медоа јона вліс чінтыны вөв јурлы. Өткаоһыјас, кодјас вөли сурөмаөс кулак вліјаніје улә, рас-суждајтөһи тази: „меным вөввиҙны һинөмаа, вөлөһ менө ыс-төһи вөрө, щөктөһи проклатөј кердөһи уңавны төвһи вөрөһи петавтөг. Вөһи-кө ме летчыоа, спөкөј меным, поңө кытчөкө стөрөжө пырны либө мунны Сыктывкарө да сетөһи кыцкө пөрасө коллавыны“. А кызи сещөһи өткаоһыјас коллөдө пөрасө, мијанлы гөгөрвоана. Сіјө спекулірујтө либө кокһид уң корсө — шандајтө, либө гусаө. Тащөһи кулацкөј мөһи подвымын колөһи во Кулөһдин рајонса (дај мукөд рајонјасын сіз-жө) өткаоһыјас һарошиө изведиталисны асоһиыс вөвјас-нысө. Бура уна өткаоһыјаслөһи көрымыс вөли, но вөвјассө һарошиө ез вердны. Примәр пыдди бөстам көв Пождөһи өткаоһыјасөс. На костыө код-сурө турунсө виҙывлаас тувсө-дисны, а скөтыс гортас шығлы кулис. Бөстам-кө кулакһи уңсө өткаоһыјас костын мөсјасөс чінтөһи куңа, тыдовтчөһи вескыд дивө-код фактјас. Со, Јемдин өиктөбетувса өткаоһыјас өһи кешлә бура унаөһи-һи мөсјаснысө вөһисны көзајасөһи, медым не мынтыны госудәрствөһи јөв поставка.

Ті аңзаныд, мыј кулак өткаоһыјас костын дај колхозјас

пышкын скөтвиқомын зилә кык көчөс лыжым: өзік-кө, мыроо
веекыда быднөгөн чивтыны скөтjurлыды; мөд-кө,— колхозник-
јасөс да ужалыо өткалыојасөс тајө вредивелскөј ужас кыс-
көмөп, најө jur вежөрө сујоны антигосударственкөј, кулацко-
националистическөј мөвп.

Скөтвиқомын кулацкөј ужалыо тајө став подувсө, самсө
колө бура гөгөрвөны быд колхозниклы, ужалыс өткалыооы,
сөветјасын дај земельөј органјасын ужалыојаслы да артышт-
ны, кызі өдјөнжык да вужнас иещыштны быдоома пөлөс
кулацкөј вредивелство да сізөн шедөдны социалистическөј скөт-
виқом паскөдөмын да бурмөдөмын вөвалытөм гырыө вермөмјас.

Јортјас! Став лөдпасјасыс дај фактјасыс, кодјасөс ме
татөви тіјанлы веткөдөлі, ті азаннөд уна локторјас, тырмы-
төмторјас скөтвиқомын. сөрт, кушөм локторјас емөө мјан
ыжыд ужын, социализм стрөитөмын мјанлы оз ков дај оз
поэ тупкыны, зөблавны. Мө, болшевикјас сізөн ө вынаөө, мыј
асовным тырмытөмторјассө өгөј сәлөддөј, а зөлаө најөс
өрдөдны, локторјассө крөвікујтны да бырөдны да сізікөи бур-
дыка ужавны. Мө ошјоөм ө прөвөө ошјооны асланым ужын
бур торјасөн, вермөмјасөн. А скөтвиқомын мјан, тырмытөм-
торјасыө өтдор, емөө ө вермөмјас, гырыө, вөвалытөм гырыө
вермөмјас, кычик ө мукөд ужын.

СКӨТВИҚОМ СУВТИС СОЦИАЛИСТИЧЕСКӨЈ ТУЈ ВЫЛӨ.

Медөө ыжыд вермөмыс скөтвиқомын лөі сізө, мыј скөтвиқом,
кызі ө кызыны өіктсә өвмөсным облаөтын, тајө кык сјөзд
костас кызыныс лөі сувтөдөма социалистическөј туј вылө.
Өнө мө өгө-нын сорнөтө прөстө скөтвиқом јылыө, а сорнөтам

сеціалізіцэскай скётвізём паскөдөм да буридөм јылые. Мөдөм тіјанаы петкөдөм, мөј тајө збылыө тазі, вајөда сөмын гөв-мөд лыдпас.

Скөт јурамд 1934 вога јул 1-ј лун кешлө торја секторјасө јукөіс со кызі:

	Көлхөзјаслөнда колхөчүкјаслөн	Өткөалысјаслөн
Мөсјас	72.231	41.618
Лыстан мөсјас	39.829	26.635
Вөвјас	22.609	16.883
Ужал. вөвјас	17.665	14.801
Порсјас	4.492	1.564
Ең порсјас	308	153
Ыжјас	39.862	42.905
Панавлөм ыжјас	22.927	24.027

Тајө куш креованскөј секторын. Татчө оз пыр скөт Мут-ницкөј совхозлөн, Ухтпечтрестса совхозјаслөн, Көмилес көмј-ствојаслөн, кооперація кар бердса көчөјствојаслөн да мукөд-јаслөн, кытөнјасын лыддысө уна өурс јурбө.

Татчөм-жө серпасыс і көрвөзөмөм. Со 1934 вога јанвар 1-ј лун кешлө вөлі колхозјасын да совхозјасын — 63688 көр, өткөалысјаслөн—14210 көр, лөбө 17,5 пр.

Мөд, зөв ыжымд вермөм скөтвөзөмөм лөі сөјө, мөј мө уопешвөја оломө пөртам дона Сталин јортаме индөдсө. Сөјө, партија 17-өд сјөзд вылын шујис, мөј 1934 во-пө колө дај

вермас ланы став скөтүңөм бөр кыптыны заводтан воён. Ти менем докладын петкөдөм лыдпасјасыо азғмайныд-нин, мыј 1934 воё збылые скөтјуралыд кутіе бөр содны. Торја өдјөн скөт кутіе содны колхозној секторын. Со сы јылые лыдпасјас:

	УЖАЛАН СКОТ				МӨСЈАС:	
	Ставыс	Гырма	Том скөтлөн процент	Ставыс	Лыстан месјас	Том скөтлөн процент
I/I—32 воын	19460	16440	15,5	34400	16880	51
I/I—33 воын	18640	16700	11,0	30910	13480	56
I/VII—34 воын	23000	18050	21,5	45160	19270	57

Татые тыдалө не сомын абсолютнөј јуралыд содөм, а тыдалө і том скөт боксаң воқө став скөталыд содан тујном бурмөм.

Міјан өні абу-на стөч лыдпасјасые көрвіңөм куңа, во торја јуөрјас віоталөны, мыј көрвіңөмын заводтөны тыдовтчыны ташөм-жө вежөмјас. Прімер пыддї-кө боотам Уса рајон, сені көр јуралыд колхозјасын шөркөдө содөма таво 12 пр. мында, а торја колхозјасын содөма 21 пр-өз. Воқза војаснас тыр-сөдтөм көрјас колісны Уса рајонса колхозјасын 12 пр-өз, а таво чіміс 9 пр-өз. Весіг Уейскөј совхозын, көні воқза војаснас пыр көрыс чіліс, таво көр лыд содї 3 пр. вылө. Гырма көрјас сетөні чіміс 20 пр-саң 13 пр-өз, посні көр кулөјјас 26 пр-саң 19 пр-өз.

Көјмөд ыңыд вермөмөн колө пасјыны өтувтөм скөтөс төварнөј фермајасө організујтөм јылые парвіјалыс індөдјасө оләмө пөртөм. Тајө ужыс міјан муніс со кыңї:

	Ставыс фермаыс	Мөсҗас	Оы ферма вылб скөт јурлыд
1/1—1932 воб	147	9.625	65
1/1—1934 воб	257	26.153	102
1/VII—1934 воб	348	38.116	110

Сіз-кө МТФ-ө мiјан абу организујтма 5964 јур, 240 колхозын. Тi азданннд, МТФ-јасыс абу организујтма сецтм колхозјасын, көнi отувтөм мөс јурлыдыс колхоз вылб шөр-кодa воб 25 душөн. Сіз-кө товарнөј фермајас организујтм вылб мiјан ем i воцө кешлө колана условијө. Онi сувтө вопрос: мыја абу став отувтөм скөтыс организујтма товарнөј фермајасө?

Медса мыдыд падмөдчана помкаөн колө пасјыны сiјөс, мыј ме индылі-нын воцжык, сiјө—кулацкөј мөвјас сым јымыс, мыј МТФ-ыс-пө оз вай колхозныкјасым вытөда.

Мөд помка ем сiјө, мыј уна колхозын МТФ-сө организујт-ныс абу колана мында отувтөм скөтыс. А вескыда кө шунм тајө скөт тырмытөмысмыс вужсө сiз-жө колө кероны кулак сакөн ужалдымыс. Шуам быд рајонын ем бура уна колхоз, көдјас организујтчылысы во-мөд сајын-нын. Мыја тајө колхозјасас абу МТФ-сө организујтм тырмытөм скөтыс? Абу сiјөн, мыј тацтөм колхозјасас отувја стада лөбөдөм да быдтөм покда нөвi оз төждысыны. Тајө—вескыд кулацкөј практика.

Көймөд помкаөн воцө шунм сiјөс, мыј уна колхозын өнөц-на абу скөт картамыс. Колө шунм, мыј скөтвизанијас стрө-јтөмын мiјан абу ставыс лучкi. Талун кешлө мiјан колхоз-

Јасын стрөйтөма: 275 карта, 18366 мөслы, стрөйтчө—141 карта
8053 мөслы.

Ем 100 коңушна 4766 вөвалы, стрөйтчө — 57, 2461 вөвалы,
куканьвизанијас ем 67, 5745 куканылы, стрөйтчө—55, 3401 ку-
канылы. Порөвизанијас ем 29, 1312 порөслы, стрөйтчө — 5,
230 порөслы.

Тажө лыдпасјасыс петкөдлөны, мыј мјан вывти уа кол-
хозын абу вөөг ырошнө стрөйтөм мөсвизанијасыс. Уна кол-
хозын јуралыөјас тајө тырмытөмторјыслы пуктөны помка,
шүөны: вөрын ужалөм понда-пө мјаналы оз сурлы кадыс
стрөйтчывыс. Тащөм сорныс — кулацкөј сорни. Ти төданыд,
мыј мјан, кыз правилө, делөбыс артмө сиз: кущөм колхоз вө-
рын ужалө бура, большевистскөја, сылөн і скөтнөј двoryд, і
коңушнанд, і кукаң визаниыд ем, а код вөрын лока ужалө,
сылөн і колхозас некущөм постројка абу. Бөстө пример пыдди
Кулөмдин рајонса колхозјасөс — „Выльог“, „Имени Ленина“
Поллеса колхозөс. Тајө став колхозыс өнөз медбура ужавлөсны
вөрын і налөн-жө быдторјыс колхозас ем. Либө бөстө При-
лузјөмо Читајевса колхозјасөс, либө Сыктывдиныс Ыбса кол-
хозјасөс, либө Сыктылыс Палацъаса колхозјасөс, — быдааны
положеніеыс сөщөм-жө, кущөм і Кулөмдинса бур колхозјаслөн.

Такөд ортчөн бөвтөј Ајкинаса — „Имени Сталина“ колхозөс:
80 көчәјство вылө сјө таво вөр задәніје бөөтис 900 км.,
а скөтнөј двoryс абу, да тајө-өд нөшта ещә-на. Сјө колхо-
зыс скөт вөсна „төждысөмын“ таво сөщөм дивө петкөдлөс,
код јылыс вөөг абу лөсыд виставныс, медым Козлов да Јел-
фимов јортјасөс не јанөдны. Шелөмыс сөщөм: тајө колхозас,
лунбок мујас вылааныс, во-мөд-нын сулалө коркө стрөйтны заво-
длөдөм мөс карта струб жыи. Сјө струбыс дыр сулалөмысла
быдсөн-нын вежнәвөма. Медым тащөм јанчәмсө өинвөзөбыс ве-

штаны колхоз правленіе решітас (чекор дорыз лучшэ сорба)
скотос вужодны выл оломб; скот карта стройтыи сетас отка-
олюясасы 2 суре шайтас, 45 пуд нэные да нощта ужалы-
ясасы быдаун сетны кык мітра јов морт вмао. Вбчом усас-
віјјассо оіктсвет выноодас, а колхоз правленіе сіјос, отка-
олюе стройчелјаскөд, көтөдас 25 шайт фон боотом суе ваон.
серт, колхозныкјасыи кывласны да сецчом решітөмтө веш-
тасыи, а 25 шайтө оујасыи правленіе шцөт вылас. Но
фактыс вбл.

Быдөмлы-нын јортјас, гөгөрвоана, мыј вөрны лока ужалыс
колхоз не большеістскөј колхоз, а сіз-кө нинөм і норасны
вөрмылө, ниябм-і норасны рөмшштая выдө, асаид-кө чужө-
мыд вежына.

11579K
Јортјас, меным нощта охота-на вбл тіјанкөд төакүтшшт-
ны МТФ-јас выгөда да невыгөда јылыо. Ме нин кітөм тіјан-
лы, мыј торја колхозјасыи емө сецчом соријас, мыј МТФ
абу выгөднөјос, мыј на гөгөрзев јона ловө
ужавны, а доходыс оз ты да в. Мыј јона лоө дај
колө ужавны—сіјө збыл. А јона бура ужавтөг-нө кызі важі-
точнөј оломтө лөбөдан, кызі социализмад воян? Некыз мөд-
ногөн он во, тајө быдсөналы гөгөрвоана. Экономика боксан-кө
боотам серпасыс петө сецчом.

Міјан МТФ-ын 1934 вося јанвар 1-ј лун кежлө лыддыс
ліс 9056 лытыс мөс. Быд мөсасы-кө лыддыны вогөгөрөа
лытөмсө 800 мітра (пож-на унжык) најө сетөны 7.244.800
мітра јөв. Сы шыдыкыо МТФ-јас мынтөны госудрствоалы
5.189.600 мітра да боотныи 778.440 шайт. Колө нощта 2.055.200
мітра, көд шыдыкыс шуам верөбны кукајјасыи, поројасыи да
колөныи обшчөкө влэныө вылө колхозныкјасыи (90 ар. гөгөр

Государственное бюджетное учреждение

Республики Коми

«НАЦИОНАЛЬНАЯ БИБЛИОТЕКА
РЕСПУБЛИКИ КОМИ»

быдлаын), артмө 1.448,960 литр, а остальнө] 606240 литр-сө ву-
валонь базар выдө.

Сижө јөвсө-кө бергөдөи выјө, артмө 27556 килограмм выј,
20 шайтөн-кө кило лоө — 551.120 шайт дон. Сиж-кө государ-
стволы поставка мьштөмыс да базар выдө выј вузалөмыс
мијак МТФ-јас бостөны 1.329.560 шайт доход. Сиж-кө быд
МТФ-са мөс куш јөввыјөн, колхозса нуждајас выдө колөмыс
өтдөр, сетө доходсө 147 шайт. Тајө-нин тырмө мөсө дөчөри-
төм выдө мунөм став рөскөдсө вештөм выдө. Сееса-өд јөмыс
өтдөр МТФ-ыд сетө і јаз да мукөд продукция.

Сееса-өд МТФ ын выгода бостөм тө колө кужны органи-
вуйтны. Кутан-кө көчөјствуйтны сиж, кычј көчөјствуйтө Ыбса
Молотов нима колхоз да ука мукөд колхозјас, секи, дерт,
выгодаыд оз ло. Тајө колхозас таво 59 мөскыс бөвтөма 26438
литра јөв, либө быд мөс лыотөма сөмын 448 литр, кор орт-
ча сиктөветса колхоз „Лозунг“ 29 мөскыс бөстис 24891 литр
либө 858 литраөн мөс выдө. Гөгөрвоана, мыј „Молотов“ кол-
хозын мөсјасөс дөчөритөны лока, а „Лозунгын“ буржыка.
Результатыс петө сецөм: 29 мөска МТФ „Лозунгөн“ колхоз-
нөј торговмыс сетө доход 6914 шайт, а 59 мөска МТФ
„Молотовлаөн“ сөмын 1413 шайт. Вот тижаны і картина выго-
ла јылыс.

Но ми МТФ выдө огө сөмын виçөдөј көчөјственнөј доход
бокөан. Сижө ем медса бур да век өтарө паскалан база, көд
пыр колхозныкјас асомныс выннысө јитөны мијан странаын со-
циализм стрөигөмкөд, рабочөј классысө сојөм-јуөмсө бурмөдөи-
көд. Тајө медса вычөд да коланатор. Кулак таам паныда про-
честуйтан мөвијас зилө колхозныкјас костө разөды. Татыс і
петөны сецөм сорнијас, мыј МТФ асөөдөи да өзөд паскөд-
ны абу выгоднө.

Кызык нощта өйк вермём (ншыждьд вермём) скётвиқомын колд пасыны скотлыо рёдсё бурмөдём. 4 воён областө пыр-тёма 360 холмогорскөй өш. Бура уна разөдёма област паэта Жемваса пөрөдөа өшјас. 1934 воён МТФ-са да колхозчыкјас скот пыщкыо 45 прөчент нөйтчөдёма холмогорскөй өшјасөн.

Торја колхозјасын (кызи „III Интернационал“, „Выл Час“ „Гёрд партизан“ да мукөд) тавова став чужөм куканыс-нин лоисны холмогорскөй өшјасоан. 1933 воё госконушьваса ужјасөн тырөдёма 948 көбыла да 1934 воён 1122 көбыла. Бура уналаын-нин кутисы тыдавын бур ужјас номыо быдтём вөвјас.

СОЦИАЛИСТИЧЕСКӨЙ СКОТВИҚОМЫН БЫДМИСНЫ ДАЈ БЫДМОНЫ ЗНАТНОЈ ЈӨЗ

Јортјас, скотвиқом бөкөан, кызык і мукөд бөкөан, колхоз-јас побөдөитисны зикөч бергөдчывалытём вылө. Социалистическөй скотвиқом паскөдём вөсна да бурмөдём вөсна кулакјаскөд тышын быдмисны, дорөисны оојасөн да сурсјасөн скөтөс дө-зөритыо ударникјас. Мијан ем 200 морт дорыо-нин унжык со-циалистическөй скотвиқомын знатној јөз — сталинскөй ударникјас да налөн кандидатјас.

Мөс картајасын, конушняјасын, куканықаннјасын, порөви-чавинјасын ужалөны тајө знатној јөзыс, петкөдлөны социали-стическөй скотвиқом паскөдём да бурмөдём вөсна героическөй тышкысөмыло обраецјас. Тајө јөзыс беззавөтнөја тышкыкө-ны колхозној стадалыо доходсө кыпөдём вөсна да сөдөн і колхозыслаыо доходсө кыпөдём вөсна, медым сөдөн вөјөдөн колхозчыкјасөс зөжитөчнөй олдмөч.

Быдсөн-нин мијан областын кывалисны сөцөм сталинскөй удар-никјас јылаыо, кызи:

Чапанова Анна. Сіё Кулёмінса „Вьльног“ колхозын заводітис ужавны скотніцадн, сөөа бура ужалымыса сіё воіс старшөй скотніцадн. Оні сіёс выдвінітөмөсө МТФ-ө жураалы-тө. Фермаас сьлөн кукаң кулөмјас оз төдөмвы, ачыс велатнїцајасыскөд нуөдө зоотехнїка велөдөм. Мөсјасысымы амотөмсө сені таво кыпөдөма 30 прөчөнт.

Мікушева дарја. Сіё өні знаменїтөй „Ленїн гранат“ (Шөјнаты р-н) колхозса МТФ-ын жураалыс. Тајө колхозас стрөйтөма 2 скөт карта, велатнїк, конушња, поровїзанїн да ыквїзанїн. Сура гырыс скөт содіс 54 прөчөнт, порө ынд 33 прөчөнт. Удојноот мөсјаслөн кыптїс 45 прөчөнт.

Јермолинјорт — „Вьль Час“ колхозса МТФ-ын жураалыс. Колхозас воыө-воө скөт жураалыдыс содө. Тырөөдтөм мөсјас колхозын оз-нїн овдыны. Јөв поставка государствөалы ммытисөбөма вөлі јун төлөмын-нїн, сы бөрын государствөалы вузалабма нөшта 100 центнер јөв содтөд. Јона кыптїс мөсјаслөн удојноот, — торја мөсјаслөн 1550 літрасан 2000 літраөз.

Степанов Андреј Міхаловїч — „Звезда“ колхозын қонукадө. Асылыс 60 арөс-нїн, а вөвјасөс дөчөрїтөм сьлөн пуктөма образцовөја. Таво тырөөдчан план тыртїс 100 прөч. ыылө. Тувсов гөра-көза кежаө вөвјас вөліны қїк даөбө, јажөбө. Сїјөс-көлуј век бурөбө.

Вөзө: Высокіх Марја Степановна, Шучалїна Матрена Іл-мїнїшна, Конакова Аграфена, Ракова Матрена да уна мукөд, кодјаслөн сөлөмысө да чөстаөја ужалөмыс петкөдчө кукаңјаслөн 450-500 граммөн суткі содөмын, (Конакова), мөсјасымы ыыстөм-сө 240 літрасан 550 літраөз кыпөдөмын (Стамін нїма колхоз, Луз р-н) да сыын, мыј мїжан областын өні јона уна колхозын-нїн скөтвїцөм пуктөма, поөдө шуныбура. Боотем кьтө сіјө-жө „Ленїн гранат“ колхозөс. Государствөалы објаз-

тельство мынгёма срёкөз, мөс лыд содтёма 64-оан 99-өз, том скөт виқёма 98 прөцент, колхозлои дај колхозникјаслои став мөскыс тырөдөма холмогорскөј өшјасөи, вөвјас содтёма 68 душоан 81-өз, 8 чаныө быдмө—8, скөтлы лөбөдөма тыр-мыиөн көрөм.

Либө „Илјич“ колхоз, (Смктывдин рајоныө). Став обяза-тельствојас государствовлы мынтёма срёкыө воз, скөт јурлыд содтёма тавө 67-оан 106-өз. Стрөитёма мөс карта, коңушња, куғанвиқаніи. Стрөитөбө мөшта өтик куқанвиқаніи. Скөтвиқөмыи кык сталінскөј ударник, којмөд во-ниа ордиөөны „Выл Час“ колхозкөд. Удојвоот мөсјаслои кыпөдөма 30 прөцент мында. Скөт дөзөпритөм пунктөма сталінскөј ударник наказыс өөртө, сизөн куқанјаслои өөктыс суткинас содө 800 граммөи. Кө-рөм заптөма тырөмыиөн.

Тащөм дај тавө буржыка скөт вөдөтыс колхозыд ем быд рајоныи, абу өтик либө кык, а дасјасөн.

Тажө став вермөмјасыс, јортјас, ез дөныс лөны, ез уоны кыған-кө. Тажө вермөмјасөбө шөдөдөм вөсна Обкомлы, Обс-полкомлы, өиктөветјаслы, колхозникјаслы да торја-нии ста-лінскөј ударникјаслы лөи вел-јона тышкаоны кулаккөд, быд бөксаи оујөыө кулак мөвпјаскөд да скөтвиқөм дөнјавны куш-төмыө артман лөк практикахөд.

Социалистическөј скөтвиқөм паскөдөм да бурмөдөм вөсна тыш мөдөа јона кыпитс колөм воөн-жывијөниас, Војвыв крајувса сталінскөј ударникјас өлотсаи да Ивановскөј областкөд сөцөрд-јыөөм панөмоан. Тажө каднас скөтвиқөм јмыс, өпециальнөј док-ладјас куца вөлө јона өөрнитөма партија областувса XIII-өд конференција вылын, Обком јульса пленум вылын, нуөдөма скөт динии ужалыс ударникјасыө быд рајоныи дај област-увса өлотјас да нуөдөма бура иждөд практическөј ужд. Сөмыи

таңдөй верим скөтвиқомын шебббны тәјб ылаындык инббм вер-
мбмјассб.

СКӨТВИҚОМЫН ВОҚӨ ВYЛӨ МОГЈАС.

Јортјас, телунја мефсаыдыд мөгб колб лымффыны скөт-
виқбм паокбдан да бурмбдан госуларственнбј план быд рајонб,
биктббветб, быд колхозб, колхозникб да бтказальббз ва-
јбббм.

План бөрб мјан областын колб (1934 вооб јанвар 1-ј лун
кежб вбббм лыд дивб) скөтјуралыд сартызы:

	Колхозјасын	Колхозникјас лы да бтказ- альббз	Ставлб об- ласт паста
Мбсјас	44,5 %	47,0 %	45,3 %
Сы пыцкыс лыстан мбсјас .	27,6 „	2,4 „	9,1 „
Ужалан скбт	11,4 „	10,0 „	1,6 „
Порсјас	116,5 „	35,8 „	59,7 „
Сы пыцкын ем порсјас .	119,2 „	4,5 „	247,4 „
Ыжјас	34,4 „	51,9 „	51,4 „
Сы пыцкыс планалбм ыжјас	16,1 „	35,5 „	34,9 „

Тб азыллым, татчб оз пырны совхозјас, кбжајственнбј
организацијас да карбердса скөтвиқан овмбсјас. Ковмас щбк-
тыны Обисполкомлы, мед сибб регыдја кадбн тәјб плансб
вбчас да такбд щбщ павырујтас скбт тырббббм, скбтылы
рббсб бурмбббм да кбрым база паокбббм да вбббббм.

Кбрвиқбм куца мјан воқыи сулаалб мөгбв—паокбббн јаз да

кучік база. Та понда мі планирујтам торја өдјөн көр јурамд содтөм — совхозјасын 78 пр. да колхозјасын 73 пр. Начкан плансө 100 прөчент выла выполнитөм бөрын медым соц. секторын 1936 воеа јанвар кешла јурамдсө содтыны 20 прөчент мында.

Јортјас! Скөтвицөм паскөдөм да бурмөдөм возө кешла государствоөн планирујтөм мијан возө сувтөдө вывти гырыө, кывкутана могјас, кодјас, жеңмыдика сорнитөмөи-кө петкөд-лыны, сө кушөмөс:

1. Быд колхозө быт организујтны МТФ, көн оз тырмы скөтыс колө сјјөс нөбны. Быд МТФ-лы дөбөдны југыд, шөныд да сөстөм карта. Быд МТФ бердө дөбөдны колхозник-јаслы порөјас рөздөдн гөздөјас.

2. Овоан-жө јона чорөдны тыш кукаңјасөс начкалөмкөд, быдтыны ставсө, мыј еи өнө кешла. Быд колхозны дөбөдны сөстөм кукаң вицөднјас, кукаң вицөмсө сувтөдны зоотехника велөдөм серти.

3. Буржыка заводитны вөлөс дөзөритөм. Мијан условијөбни ужалан вөв жын кадсө олө да ужалө вөрын, сетчө колө ыстыны колхозыс медөа бур комухсө. Вөрын кычк колхозник-јасөс, сја-жө і өткасалыјасөс колө щөктыны стрөитны бур вевтувјас. Тыра көбылајаслы колө дөбөдны торја бур дөзөр.

4. Бурмөдны скөтгыө рөд, сы вөсна колө заводитны буржыка испөлујтны племеннөј өшјасөс, ужјасөс крожалјасөс да межјасөс. Ештөдны Печераса племеннөј вөв союз стрөитөм, дөбөданы бур мөс рөд рөздөдн өвмөсјас.

5. Став скөтөс өбеспөчитны тырмымөи да бур көрымөи, паскөдны вицјас, буржыка заводитны вицјас вөдитны, не талөдны најөс. Онө, кор колхозө пырисны ува выла өвмөсјас да пыртисны вөвјас, а турувсө тырмымөи ез пыртны да заводитны

көн сурё спекулируйтн туруннас, колё колхозјасын выльы-
відлавны кёрым балавс, щёктыны выль пырыюјасёс пыртны
колхозё ётувтём скётлм тырымёв кёрым. Кытёв чэйтёвы кё-
рыммы ёскавны, колё ёнёван-жё заводитны турун дёно сор-
лавны рузёг ёзас.

6. Кёрвёзём паскёбёмын медёв ёжыд мөгёи сувтё тундра
устроитём. Та мөгёе ёнёван-жё ковмас пуктыны вопрос Крајис-
полкомё да локтан во тэјё ујсё помавны. Локтан во-жё кёв
вёзанијасё стрёитны рёбёльнэјас, вэчкыоан плёщадјас, кёвёд-
вёзанијас, костыоан сарлјас, пывёанјас да пастух семјасасы
олавинјас.

7. Скётвёзёмёс ёетны наёежнёј кёв. Став ковтём да тэјтём
јёсё скёт берёвёс колё вежлавны. Став скётвёзёе костыи ко-
лё паскыда пуктыны зоотехника да полётика велёдём. Ёни
рајонса колхознёј школајасёс колхозјас оз донјавны да сетчё
ыстёны велёдчыны чёладёс. Колё тэјё практика дугёдны,
колё РКШ-јасыи лёбёдны скётвёзёејасёс велёдан јукёвјас
да велёдчынысё сетчё ыставны медёв бур, медёв чёстнёј да
зёл колхознёјјасёс.

Государственнёј план олёмё пёртёмыс корё ёктёсёветамё
нёшта кужёмёи ужалём. Тё-ёд, ёерт, гёгёрвоанныд, мыј план
олёмё пёртём организујтан уј медёв јона лёб кудёны ёктё-
сёветјасасы сё-жё, кызёк вэјё ужалёны ё мукёд государствен-
нёј планјас олёмё пёртём гёгёр. Рајисполкомјаслёв, земёльнёј
органијаслёв мөг: ёетны бур ёвдёвјас ёктёсёветјасасы, бура ве-
кёдлавыи кэвё да быдлаун отсёсны налы тэјё ёжыд ујсё
кудёгёв.

Сёмын кулак кредёитана ужалё став методјасёс бура тёдёмёи
да воцё кулаккёд, кулацко-националистёвёскёј практикэкёд бол-
шевицёскёј тышкэсём вылё массаёс бура организујтёмёи бер-

мөм олаңо пөр-ты социалдык-экономикалык сөптөүлүк даярдыктын да
бурмөдөм куца мичи воңын сулаан мөгяс.

Ме еска, мыј мјан тырмас ебөснөм да кујнауиным, ме-
дым тајо скөтвөм пекөдан плансө выподнитөм да перевы-
полнитөм под вылыи воңо бөјөнжык олаңо пөр-ты мјан ра-
фетана Сталин јортыко лозунгсө—став колхозчыкјасөс ваядыи
завіточнөј олаңо! (Гора ападіоментјас).

ИИ. В 4613.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

1911

1002

дон 25 ур.

Ц 2790 =

Ром 93-65/405

Коми-3
2-834а